

4. ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ (1830-1881)

- Το ελληνικό κράτος υπήρξε προϊόν του **Αγώνα των Ελλήνων** εναντίον των Τούρκων του **συγκερασμού επιδιώξεων των «εγγυητριών» Δυνάμεων** (Αγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας)
- Η περιορισμένη **έκταση** και το **καθεστώς** του καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό την πορεία του οδήγησαν στην ανάπτυξη της **Μ. Ιδέας & του αλυτρωτισμού**, δηλ. της εθνικής πολιτικής για την απελευθέρωση των υπόδουλων τόπων που ανήκαν ιστορικά στον ελληνισμό και την ενσωμάτωσή τους στο ελληνικό κράτος.
- Η **Μ. Ιδέα** κυριάρχησε για δεκαετίες στην πολιτική ζωή του τόπου δημιουργώντας **ευρύτατη εθνική συναίνεση**.
- Η **Ελλάδα στα χρόνια του Όθωνα** ήταν οικονομικά κατεστραμμένη, με ανύπαρκτες υποδομές και υποθηκευμένα τα εθνικά κτήματα, λόγω των δανείων από την Αγγλία, ενώ μαστιζόταν από τη ληστεία.
- Ο **Όθωνας** -και το επιτελείο των εξειδικευμένων Βαυαρών συμβούλων του- **προσπάθησε να (ανα)συγκροτήσει τη χώρα. Επιχείρησε να οργανώσει, σύμφωνα με τα πρότυπα της εποχής τη δημόσια διοίκηση, τη νομοθεσία, την εκπαίδευση, το στρατό, την πολεοδομία της νέας πρωτεύουσας.**

▪ Η Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843:

- Έγινε από επαναστατημένες μονάδες στρατού, με αρχηγό τον αρχηγό το διοικητή του ιππικού των Αθηνών, συνταγματάρχη Δ. Καλλέργη.
- Προκλήθηκε από στρώματα του λαού που δυσαρεστήθηκαν με την πολιτική του Όθωνα, όπως
 - ✓ **παλαιοί άρχοντες που είχαν παραγκωνιστεί από τα δημόσια πράγματα**
 - ✓ **φιλελεύθεροι πολιτικοί και διανοούμενοι, που δυσαρεστούσαν εξαιτίας της απουσίας Συντάγματος**
 - ✓ **μέρος του λαού που υποκινήθηκε από συντηρητικούς κύκλους της εκκλησίας, λόγω της ανακήρυξης του αυτοκεφάλου της Εκκλησίας της Ελλάδος.**

⇒ Παραχώρηση Συντάγματος- Αφετηρία του κοινοβουλευτικού βίου της χώρας.

- **Το Σύνταγμα του 1844:** ένα από τα πιο φιλελεύθερα Συντάγματα της εποχής. Ωστόσο, **δεν κατοχύρωνε τη λαϊκή κυριαρχία**, επειδή δεν υπήρχαν σταθεροί πολιτικοί σχηματισμοί, για να εξασφαλίσουν την άσκηση της εξουσίας από την πλειοψηφία του κοινοβουλίου.

- Αυτήν την περίοδο εμφανίζεται μια «**νέα γενιά**» ανδρών, που χαρακτηρίζεται από ενδιαφέρον για τις εξελίξεις και μόρφωση (**Εθνικό Καποδιστριακό Παν/μιο**) και θα συμμετάσχει στην έξωση του Όθωνα (1862).

- **Το Σύνταγμα του 1864:** καθιέρωσε την **αρχή της λαϊκής κυριαρχίας**, την οποία, ωστόσο, ο νέος ηγεμόνας της χώρας, **Γεώργιος Α' Γλύξμπουργκ**, ο **παραβίαζε συστηματικά**, αναθέτοντας την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης κατά βούληση.

- **Αρχή της δεδηλωμένης**

Τις πρακτικές του βασιλιά και τις επιπτώσεις τους στην πολιτική ζωή της χώρας κατήγγειλε ο **Χαρίλαος Τρικούπης** (στο περίφημο άρθρο του με τίτλο «**Τις πταίει;**»), και υποχρέωσε τον ανώτατο άρχοντα να σέβεται τη λαϊκή ετυμηγορία, αποδεχόμενος την αρχή της δεδηλωμένης, που **όριζε ότι προϋπόθεση για να γίνει κάποιος πρωθυπουργός της χώρας ήταν να διαθέτει τη δεδηλωμένη εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας της Βουλής.**

- **Δημιουργία κομμάτων με σταθερές αρχές και προγράμματα.**
- **Εδραίωση του δικομματισμού** (κατά το αγγλικό πρότυπο).

- **Κορυφαίος εθνικός ιστοριογράφος και θεμελιωτής της πολιτιστικής συνέχειας του έθνους** ο Κων/νος **Παπαρρηγόπουλος**.